

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ГРАД БАЊА ЛУКА
СКУПШТИНА ГРАДА**

**Извјештај Радне групе за праћење Локалног Гендер акционог
плана Града Бања Лука за период 2022-2025. године**

Бања Лука, децембар 2024. године

На једанаестој сједници одржаној 03.03. и 11.03.2022. године, Скупштина града Бања Лука усвојила је Локални гендер акциони план Града Бања Лука за период 2022-2025. године (У даљем тексту Акциони план). Након наведеног градоначелник је донио рјешење број:11-Г-5319/22 о именовању Радне групе за праћење Акционог плана, чији је задатак његово праћење и провођење те припремање годишњег извјештаја о реализацији истог за Скупштину града Бања Лука.

С обзиром на то да је оквир за мониторинг и евалуацију дат у самом Акционом плану, односно у табели која представља матрицу за наведено, а која је саставни дио Акционог плана, извјештај је рађен на начин да је наведена матрица упућена носиоцима активности који су предвиђени истом.

У наставку текста представљен је опис реализованих активности у 2023. години према дефинисаним стратешких циљевима и очекиваним резултатима, као и и степен задовољења дефинисаних индикатора.

СЦ.1. Ускладити акте града Бања Лука са принципима равноправности полова

Очекивани резултат 1.1. Оснажене су надлежности и капацитети Скупштине за равноправност полова

У даљем тексту извјештавамо шта је у току 2023. године реализовано из наведеног Акционог плана.

Што се тиче Комисије за равноправност полова у Скупштини града Бања Лука, на првој ванредној сједници одржаној 03.02.2021. године донијето је рјешење о именовању Одбора за сарадњу са вјерским заједницама, невладиним организацијама, националним мањинама, другим удружењима грађана и за равноправност полова Скупштине Града Бања Лука. У 2023. години наведени одбор наставио је са радом.

Када је у питању имплементација и извјештавање о Акционом плану, успостављена је Радна група (коју смо већ спомињали у тексту раније) за праћење истог, чији је задатак сачињавати годишњи извјештај о реализацији наведеног акционог плана за Скупштину града Бања Лука.

Одлуком о кућном реду у Градској управи Града Бања Лука прописан је равноправан третман свих особа без обзира на пол, Одлука такође не садржи одредбе које потенцирају дискриминацију на основу пола.

СП.3. Унаприједити стање равноправности полова у областима образовања, запошљавања, здравља, социјалне заштите и сигурности

Програмом додјеле субвенција пословним субјектима у Граду Бања Лука за 2023. годину предвиђена је субвенција за покретање самосталних предузетничких дјелатности-самозапошљавање подијељена у 3 линије: за жене, младе до 30 година и остале. Уговори за ову врсту субвенције, након обуке и припреме пословних планова, додијељени су за 120 кандидата од којих је 50 уговора (42%) потписано са предузетницама. Такође, током 2023. године пружена је континуирана менторска подршка предузетницама које су добиле средства из Фонда за развој пословања маргинализованих група жена који је финансиран из буџета Града и пројекта USAID/INSPIRE.

Када је у питању унапрјеђење здравља и социјалне заштите жена У ЈЗУ „Дом здравља“ у Бањој Луци спроводи се Програм раног откривања малигних обољења и утврђивања фактора ризика за масовне незаразне болести за одрасло становништво града Бања Лука. Превентивне активности обухватају становништво града у доби од 18 до 70 година, оба пола, разврстано по старосним групама према Стручно методолошком упутству и принципима добре праксе. Превентивне активности у 2023. години су обављане у складу са епидемиолошком ситуацијом, а забиљежени су сљедећи резултати: урађена су 852 ултразвучна прегледа мале карлице код жена (7,62% захтјева даљу дијагностику и праћење) урађено је 860 Пара Nikolau тестова (патолошки налаз 6,97%), урађено је 414 мамографских прегледа (од чега је 11,59% BIRADS 3 потребно је даље праћење, а 1,2 % је BIRADS 4 потрена даља дијагностика, праћење и третман), урађена су 96 ултразвучна прегледа простате (од чега је код 36,45% прегледаних увећана простата која захтијева даље праћење, а код 1,04% сумња на карцином). Урађено је 340 тестова PSA, од тога је 5,58% патолошких. Поред ових прегледа који су одређени према полу рађени су и превентивни прегледи за оба пола - ултразвук абдомена, скрининг на карцином дебелог цријева, мјерење крвног притиска, холестерола, шећера у крви, одређивање тјелесне тежине. Проценги пронађених патолошких налаза код прегледаних пацијената указују колики је значај раног откривања и праћења болести. Напомена: Према Стручно- методолошком упутству превентивни прегледи код жена раде се у

ранијој животној доби, него код мушкараца, што може дати лажну слику да су мушкарци мање заступљени у превентивним прегледима.

Према основним правима дефинисаним Законом о социјалној заштити полна структура корисника основних права из закона о социјалној заштити је: новчана помоћ (М 386/Ж 333), додатак за његу и помоћ другог лица (М 2638/Ж 2657), изједначавање могућности (М 23/Ж 22), смјештај у установу социјалне заштите (М 92/Ж 128), помоћ у кући (М 24/Ж 50), дневно збрињавање (М 42/Ж 27), једнократна новчана помоћ (М 1138/Ж 1271), лична инвалиднина (М 531/Ж 410), савјетовање (М 263/Ж 315). У односу на кориснике основних права, може се констатовати да је њих 49% мушког а 51% женског пола.

Полна структура корисника према проширеним правима за 2023. годину су: накнада за смјештај у породици за лица која остварују право на смјештај у установи социјалне заштите (М 24/Ж 18), прихватна станица за дјецу и омладину затечену у скитњи и просјачењу (М 0/Ж 0), прихватна станица за одрасла и стара лица (М 13/Ж 9), персонална асистенција (М 38/Ж 41), накнада за трошкове сахране (М 33/Ж 21), субвенција воде (М 46-Ж 33), накнада трошкова превоза за дјецу и пратиоце дјеце са сметњама у развоју (М 70/Ж 47), дневни центар за стара лица (М 25/Ж 25). Укупан омјер полне структуре 56.2% мушки 43.79% женски пол. Претходни подаци се односе на проширена права успостављена у ранијим периодима, током 2023. године није успостављено неко ново проширено право.

Центри за социјални рад у су према Закону о заштити од насиља у породици дефинисани као субјекти заштите жртава насиља у породици. Центар за социјални рад води евиденције у складу са Правилником о вођењу евиденције и извјештаја о насиљу у породици ("Службени Гласник Републике Српске" бр. 58/21). Од укупног броја жртава насиља у породици у 2023. години, у односу на пол, 147 жртве насиља у породици су женског пола, од чега је 86 жена жртва у улози супруге, 23 ванбрачне супруге, 14 бивше супруге, 1 жртва у улози снахе, 3 у улози сестре, 2 кћерке, а 9 у улози мајке. Од укупног броја учинилаца насиља у породици (178), њих 166 је мушког а 12 женског пола. „Центар за социјални рад“ Бања Лука (у даљем тексту Центар) је иницирао 2 приједлога за изрицање заштитне мјере и 2 приједлога за изрицање хитне мјере заштите. Од стране суда Центру су достављена 4 рјешења о изрицању хитних мјера заштите (4 забране приближавања).

Закон о заштити од насиља у породици је предвидио формирање Координационог тијела за сузбијање насиља у породици на локалном нивоу, у чијем саставу је и

представник Центра (Формирано на нивоу Града Бања Лука, именовано рјешењем градоначелника о именовању Координационог тијела за успостављање сарадње између субјеката заштите у случајевима насиља у породици бр. 12-Г-2367/20). Према наведеном рјешењу, задатак комисије која је успостављена наведеним рјешењем је прикупљање, анализирање, идентификовање добре и лоше праксе у раду субјеката заштите. У погледу извјештавања о случајевима насиља у породици, постоји већ утврђена обавеза извјештавања, која проистиче из Закона о заштити од насиља у породици и Правилника о вођењу евиденције и извјештаја о насиљу у породици ("Службени Гласник Републике Српске" бр. 58/21), према којем, центри за социјални рад извјештавају надлежно Министарство породице омладине и спорта у Влади Републике Српске. Подаци из извјештаја ЈУ „Центра за социјални рад“ Бања Лука о насиљу у породици могу бити саставни дио анализе на локалном нивоу.

Рјешењем Градоначелника бр. 12-Г-2367/20 од 13.07.2020. године, на нивоу Града Бања Лука, формирано је Координационо тијело за успостављање сарадње између субјеката заштите у случајевима насиља у породици, а у складу са чл. 11. став 3 Закона о заштити од насиља у породици.

ЈУ „Центар за социјални рад“ Бања Лука обавезан је да организује рад на начин да ниједан становник града Бања Лука или особа која се нађе у стању социјалне потребе са подручја друге локалне заједнице не буде ускраћена за адекватну и квалитетну услугу из социјалне, породичне и дјечије заштите. На тај начин данас функционише Тим за приправност, а који је првобитно основан 2007. године под називом „Тим за помоћ и подршку жртвама породичног насиља“, а у сврху доступности жртвама насиља у породици и након завршеног радног времена, тачније од 15.00 до 07.00 часова наредног дана, а викедом у трајању од 24 часа непрекидно.

Тим за приправност у 2023. години имао је укупно 256 интервенција, од којих се 83 односило на интервенције заштите од насиља у породици. Од наведених интервенција насиља у породици, 72 су се односиле на хитни излазак на терен у оквиру тима за приправност по позиву полиције која је запримила дојаву о насиљу у породици, 6 интервенција се односило на смјештај у Сигурну кућу а 5 на асистенцију приликом изузимања личних ствари жртве насиља у породици.

Током 2023. године, представници Центра су учествовали на тренинзима и обукама у области заштите од насиља у породици и насиља над женама. Теме едукација

су биле: „Насиље у породици – стање изазови и могућа рјешења“ (Министарство унутрашњих послова – Управа за полицијско образовање), „Лице од повјерења – подршка жртвама насиља у породици“ (Фондација „Удружене жене“ Бања Лука), „Сексуално узнемиравање у јавном простору – од локалног до регионалног одговора“ (Фондација „Удружене жене“ Бања Лука), „Родно засновано насиље над Ромкињама у Босни и Херцеговини“ (Центар за сигурносна и правна истраживања Атлантска иницијатива), „Како спријечити фемицид“ (Гендер центар - Центар за једнакост и равноправност полова Владе Републике Српске), „Зауставимо насиље заједно“ (Министарство породице омладине и спорта Републике Српске.

ОБРАЂИВАЧ:

Одјељење за бригу о породици и демографију

ПО ОВЛАШТЕЊУ ГРАДОНАЧЕЛНИКА

Адриана Басара

Самостални стручни сарадник – координатор за популациону политику

Драгана Обачкић

ПРЕДЛАГАЧ:

ГРАДОНАЧЕЛНИК

Драшко Станивуковић

На основу члана 59. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 97/16, 36/19 и 61/21) и члана 67. Статута Града Бања Лука („Службени гласник Града Бања Лука“, бр. 14/18 и 9/19), доносим

ЗАКЉУЧАК

I – Извјештај Радне групе за праћење Локалног Гендер акционог плана Града Бања Лука за период 2022-2025. године, Одјељење за бригу о породици и демографију.

II – Извјештај из претходне тачке упућујем Скупштини града Бања Лука на разматрање и усвајање.

Број: II-Г- 173 /25.

Дана: 05.08 2025. године

ГРАДОНАЧЕЛНИК

Драшко Станивуковић
Драшко Станивуковић

ДОСТАВЉЕНО:

1. Скупштини града Бањалука,
2. Евиденцији.

Република Српска
Град Бања Лука
Градоначелник
Градска управа
Одјељење за бригу о породици и демографију
Трг српских владара 1, Бања Лука

Број: 26-сл-7-1/25

Дана, 04.02.2025. године

СТРУЧНА СЛУЖБА СКУПШТИНЕ ГРАДА

- о в д ј е -

ПРЕДМЕТ: Материјал за Скупштину града, *доставља се*

Одјељење за бригу о породици и демографију, у прилогу акта доставља Извјештај Радне групе за праћење локалног Гендер акционог плана Града Бања Лука за период од 2022-2025. године. Извјештај се односи на 2023. годину.

С поштовањем,

ПРИЛОГ:

1. Извјештај Радне групе за праћење локалног Гендер акционог плана Града Бања Лука за период од 2022-2025. године.

ДОСТАВЉЕНО:

1. Наслову,
2. Евиденцији,
3. Архиви.

ПО ОВЛАШЋЕЊУ ГРАДОНАЧЕЛНИКА

Адриана Басара